

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพการแข่งขันและการกีดกันทางการค้าของโลกได้เพิ่มขึ้นมาก ประกอบกับประเทศไทย มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านต่าง ๆ หลายประเทศจึงทำให้เกิดแนวคิด การดำเนินการทางการค้า การผลิต กับประเทศเพื่อนบ้านและเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินการ ดังกล่าวของประเทศให้สูงขึ้นและก่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กับประเทศ เพื่อนบ้านรวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ อนุภาคและชายแดน เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและ โอกาสทางเศรษฐกิจของพื้นที่เมือง ชุมชน และคน ในพื้นที่ สร้างความเข้มแข็งให้แก่เมืองที่เป็นชุมชนศูนย์กลางของอนุภาคและเมืองชายแดน ซึ่งมี ศักยภาพที่จะเป็นประตูการค้าติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ ให้สามารถเชื่อมโยงกับ ชุมชนศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศอันจะเป็นการพัฒนาฐานการผลิตใหม่ของประเทศใน ระยะยาว

แนวโน้มเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศต่าง ๆ ในโลก โดยภาพรวมแล้ว จะพบว่ามีควมสัมพันธ์มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยจำนวนหลายประการสนับสนุน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทางนโยบายเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน ที่มีแนวโน้มที่จะเป็นการเปิดเสรีมากขึ้น อาทิ เช่น การที่ประเทศต่าง ๆ เริ่มลดอัตราภาษีนำเข้าลง แม้ว่ามีบางประเทศที่มีการใช้กีดกันและ มาตรการทางการค้าในการปกป้องผลประโยชน์ของตนเองมากขึ้น กรอบของประเทศสมาชิก สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations) มีการ กำหนดกติกาในการลดภาษีในกรอบของ AFTA (Asean Free Trade Area) อย่างชัดเจน(กรมเจรจา การค้าระหว่างประเทศ, 2546) ทำให้ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคอาเซียน ขยายตัวมากขึ้นอันนำไปสู่การเป็นแนวร่วมที่เข้มแข็ง ความร่วมมือที่สำคัญ เช่น โครงการพัฒนา ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มน้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion: GMS) หลักสำคัญของ AFTA ได้แก่การลดภาษีศุลกากรระหว่างกันให้ลงเหลือไม่เกิน 5% (0-5%) ภายใน ระยะเวลา 10 ปี นับจากเริ่มดำเนินการลดจนยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณนำเข้าของสินค้า

หนึ่ง ๆ ทั้งนี้ที่สินค้านั้นได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรจากประเทศสมาชิกอื่น ๆ นับตั้งแต่
 วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ในปลายทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้หลายประเทศแถบทวีปเอเชีย ต้อง
 ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจและการตกต่ำของค่าเงินอย่างรุนแรง สาเหตุประการหนึ่งมาจากการ
 ขาดดุลการค้ากับซีกโลกตะวันตก อย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน และจากผลของการก่อตั้งเขต
 การค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ยังประโยชน์ให้ประเทศในกลุ่มสมาชิกหันมาแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกัน
 และกันมากขึ้นลดการนำเข้าสินค้าจากนอกอาเซียนได้ระดับหนึ่งอย่างไรก็ดี ปริมาณความต้องการ
 สินค้าออกจากอาเซียนยังมีอยู่สูงมากโดยเฉพาะสินค้าประเภทวัตถุดิบ อุตสาหกรรมและ
 เทคโนโลยีซึ่งในความเป็นจริงแล้วในภูมิภาคนี้ มีทรัพยากรด้านต่าง ๆ อย่างมหาศาล ยังขาดแต่
 เทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดการและโอกาสที่จะรวบรวมให้เกิดการผลิตร่วมกันเพื่อทดแทน
 นำเข้าจากนอกอาเซียน

รัฐบาลไทยจึงได้มีนโยบายจัดตั้งเศรษฐกิจพิเศษขึ้นที่ 3 อำเภอใน จังหวัดเชียงราย คือ
 เชียงแสน แม่สายและเชียงของ เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตร่วมกันในอนุภูมิภาคสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ
 ทั้งยังส่งเสริมให้มี “เขตปลอดภาษี” (Custom Free Zone) และเงื่อนไขในการส่งเสริมการลงทุนใน
 ด้านต่าง ๆ มากมาย เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่นักลงทุนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น โครงการนิคม
 อุตสาหกรรมปลอดภาษี (Custom Free Zone Industrial Estate) ที่จังหวัดเชียงราย จึงได้ก่อกำเนิด
 ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตรกรรมแปรรูปในอาเซียน เพื่อ
 ทดแทนการนำเข้าสินค้าจากนอกอาเซียนและเพื่อให้ อาเซียนมีสินค้าที่หลากหลายมากขึ้นในการที่
 จะส่งออกไปแข่งขันในตลาดโลก (เอกสารประกอบการสัมมนาที่ขุนหมิง, 2545)

ศักยภาพในการพัฒนาของจังหวัดเชียงรายให้เป็นเมืองท่าชายแดนถึงสามประเทศของ
 จังหวัดเชียงราย ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของทศวรรษที่ผ่านมาทำให้เชียงรายมีการ
 เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ประชากรและโครงสร้างพื้นฐาน
 มีอัตราการเติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนปัจจุบันมีประชากร 1.3 ล้านคน รองจากเชียงใหม่
 เพียงสามแสนคน เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวภายในทศวรรษที่ผ่านมา ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวถึงปีละ
 800,000 คน ประชาชนมีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นมากกว่าหนึ่งเท่าตัวจาก 8,000 บาท เป็น 19,800 บาท
 ต่อปี มีเงินทุนเข้ามาจากต่างประเทศ เป็นอันดับสามของภาคเหนือ ซึ่งเดิมเคยเป็นอันดับที่ 19 มี
 มูลค่าผลิตภัณฑ์กว่า 2 หมื่นล้านบาท ซึ่งมากเป็นที่ 2 รองจากเชียงใหม่ โดยเฉพาะรายได้จาก
 การค้าชายแดนที่มีมูลค่านับหมื่นล้านบาทต่อปี

จากที่เชียงรายเป็นประตูไปสู่อนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงตอนบน เชียงรายจึงเป็นชุมทางการ
 คมนาคม สามารถติดต่อกับประเทศพม่า ลาว และจีน ได้ถึงสามทาง คือทางบก ทางน้ำและทาง
 อากาศ โดยมีสนามบินนานาชาติ มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นทางลำเลียงนักท่องเที่ยวและสินค้า ไปสู่จีน

พม่าและลาว ขณะเดียวกันมีโครงการก่อสร้างถนนเชื่อมระหว่างเชียงราย-เชียงใหม่-เชียงราย และ เชียงราย-หลวงน้ำทา-เชียงราย รวมทั้งกำลังสำรวจออกแบบทางรถไฟจากเด่นชัย-เชียงราย เพื่อรองรับตู้สินค้าจากจีนสู่ท่าเรือชายฝั่งตะวันออกของไทย ดังนั้นเชียงรายจึงเป็นชุมทางเชื่อมเครือข่ายการคมนาคมของภูมิภาคนี้ รวมทั้งภาคเหนือตอนบน ฝั่งตะวันออกที่กำลังจะมีทางหลวงที่เล่น วงแหวนที่จะเชื่อมเชียงราย-พะเยา-แพร่-น่าน เข้าด้วยกัน

เชียงรายนอกจากจะมีศักยภาพในการพัฒนาควบคู่กับสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจแล้ว ท้องที่จังหวัดเชียงรายเองยังมีความอุดมสมบูรณ์ น้ำดี อากาศดี ภูมิอากาศที่เย็นสบายมากกว่าทุกจังหวัดในเมืองไทย เป็นเมืองแห่งดอกไม้ ท่ามกลางธรรมชาติที่งดงาม ที่พักอาศัยสะดวกสวยงาม โรงแรม ห้องอาหารชั้นหนึ่ง และสถานที่ช้อปปิ้งชั้นนำ ระบบธนาคารทันสมัย และมีโรงเรียนชั้นเยี่ยมสำหรับลูกหลานชาวไทยและต่างประเทศ เชียงรายจึงเป็นทั้งสถานที่ทำงาน เป็นบ้านที่น่าอยู่จากการเปิดการค้าเสรีมากขึ้นทำให้เกิดการแข่งขันทางการค้าและส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มต่างๆ มากขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต โดยมีวิธีการหลาย ๆ อย่าง เช่น การลดภาษีนำเข้าในอาเซียน เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง สามารถแข่งขันในตลาดโลก หรือเพื่อทดแทนการนำสินค้าเข้าจากนอกอาเซียน ประกอบกับรัฐบาลไทย มีนโยบายจัดตั้งเขตเศรษฐกิจขึ้นที่เชียงราย และเชียงรายมีศักยภาพพร้อมที่จะดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตรแปรรูปในอาเซียน รวมทั้งสามารถส่งแข่งขันในตลาดโลก นับว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อจังหวัดเชียงราย ประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน

นอกจากนี้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีพัฒนาการมาจากความตกลงทั่วไป ว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า หรือแกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade : GATT) มีสมาชิกปัจจุบัน 145 ประเทศ มีวัตถุประสงค์สนับสนุนให้มีการค้าเสรีระหว่างสมาชิกโดยเปิดเจรจาลดอุปสรรคทางการค้าเป็นรอบ ๆ จนถึงปัจจุบันได้เปิดเจรจาไปแล้ว 8 รอบ ดูแลให้สมาชิกดำเนินการตามข้อตกลงทางการค้าที่มีต่อกัน เป็นคนกลางในการตัดสินข้อขัดแย้งทางการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องแต่ละประเภทการค้า (กรมเศรษฐกิจพาณิชย์, 2545)

เขตการค้าเสรีอาเซียน (Asean Free Trade Area : AFTA) มีวัตถุประสงค์ส่งเสริมให้มีการขยายตัวของตลาดการค้าในอาเซียน เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าอาเซียนในตลาดโลก สร้างอำนาจต่อรองในเวทีการค้าโลกและเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2544)

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ให้บริการหน่วยงานในสังกัดของการนิคมอุตสาหกรรมและสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมในการนิคมอุตสาหกรรมและมีประกาศคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ว่าด้วยข้อกำหนดต่าง ๆ (พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2546) ว่าการจะพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของโลกได้อย่างยั่งยืนและเข้มแข็งขึ้นนั้นจำเป็นต้องพัฒนาให้อุตสาหกรรมของไทยเป็นอุตสาหกรรมที่ครบวงจร การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จึงกำหนดแผนยุทธศาสตร์สู่ปี 2000 เพื่อดึงดูดนักลงทุนจากทั่วโลกให้กลับมาลงทุนในประเทศไทย รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้นักธุรกิจไทยสร้างธุรกิจให้ยิ่งใหญ่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคในรูปของนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งการนิคมอุตสาหกรรมถือเป็นยุทธศาสตร์ฐานการผลิตที่ผสมผสานและสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมวิถีชีวิตไทย ในแผนยุทธศาสตร์ 10 แผน มีประเด็นสำคัญ เช่น 1. การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม 2. การบริหารนิคมอุตสาหกรรม 3. การส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน 4. การเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เป็นต้น (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2543) นอกจากนี้แผนงานของกระทรวงอุตสาหกรรมได้กระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ใน 9 จังหวัด พบว่าสถานการณ์ของแผนงานส่งเสริมการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพราะแผนงานสามารถยกระดับรายได้หรือเพิ่มรายได้ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายและมีรายได้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และได้เสนอแนะให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยควรจัดทำแผนจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมตามลำดับจังหวัดที่มีความพร้อมหรือศักยภาพ(สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน, 2541) มีโครงการวิจัยของกลุ่มโครงการศึกษาเงินนโยบายสนับสนุน โดยคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม เพื่อนำประเทศออกจากวิกฤติและนำไปสู่การฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (Crisis to Recovery) พบว่าอุตสาหกรรม ยุทธศาสตร์ของไทยหลายสาขา แม้ว่าจะมีมูลค่าส่งออกที่สูงแต่ก็ยังคงพึ่งพิงเครื่องจักรและวัตถุดิบจากต่างประเทศทำให้มูลค่าที่เหลืออยู่ในประเทศมีน้อย ซึ่งเป็นผลจากการเชื่อมโยงและความอ่อนแอทางเทคโนโลยี มีความสามารถแค่ระดับการใช้งาน การลงทุนจากต่างชาติ มีส่วนช่วยน้อยในการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องจักรไทยการศึกษาวิจัยยังได้เปรียบเทียบยุทธศาสตร์การพัฒนา ฯ กับต่างชาติ เช่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน สิงคโปร์ เพื่อให้ทราบ สถานภาพทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของไทย (ประดิษฐ์ วิจิตรกุล, 2545) ส่วนโครงสร้างการตลาด การค้าระหว่างประเทศ มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการส่งออก สภาพการแข่งขันในตลาดโลก ประเทศคู่ค้า และคู่แข่งขึ้น ปัจจัยที่มีผล กระทบต่อการพัฒนาการแข่งขัน นโยบาย

ของรัฐ การส่งเสริมการลงทุน ภาษีอากร การใช้พื้นที่สถานภาพปัจจุบันของโรงงานประเภทอุตสาหกรรม จำนวนแรงงาน มูลค่าการส่งออก สัญชาตินักลงทุน ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมและแผนผังโครงการนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ลำพูน (สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ลำพูน, 2545) การดึงดูดการลงทุนจากประเทศจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน) มีการจัดปาฐกถาพิเศษเรื่อง “นโยบายของสาธารณรัฐประชาชนจีนเกี่ยวกับการค้า และการลงทุนจากต่างประเทศในมณฑลจีนทางตอนใต้” ประเทศไทยได้มีนโยบายจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้พื้นที่ดังกล่าว เป็นประตูไปสู่ประเทศพม่า ลาวและจีน (มณฑลยูนนาน) เพื่อเพิ่มการค้าผ่านแดนและเป็นฐานในการผลิตสินค้าของผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยอาศัยวัตถุดิบและแรงงานจากพื้นที่โดยรอบทั้งจากภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศพม่าและลาว จึงเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญในโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (กัมพูชา ลาว พม่า ไทย เวียดนาม และจีน) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544) ดังนั้นการจะพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของโลกได้อย่างยั่งยืนและเข้มแข็งขึ้นนั้น จำเป็นต้องพัฒนาให้อุตสาหกรรมของไทยเป็นอุตสาหกรรมที่ครบวงจร (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2545) จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งนิคมปลอดภาษี อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ชุตินา บุญประภัสร์ และคณะ, (2545) กล่าวถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ ว่าองค์การระหว่างประเทศที่ไทยเข้าเป็นสมาชิกและกฎกติกาการค้าที่ผู้ประกอบการอันเกี่ยวเนื่องกับการค้าระหว่างประเทศจำเป็นต้องทราบและถือปฏิบัติโดยเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ โดยที่หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชนทั่วไป จะต้องปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การค้าโลกตลอดเวลา เพื่อให้ขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ และผลกระทบจากการเปิดเสรีทางด้านสินค้าเกษตรของประเทศกำลังพัฒนาซึ่งเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจเปิด พบว่าประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด จะมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง เนื่องจากได้รับประโยชน์จากความชำนาญในการผลิตและการรับเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนได้จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (Asean Free Trade Area : AFTA) ว่าหลักการสำคัญของ AFTA ได้แก่ การลดภาษีศุลกากรระหว่างกัน ให้คงเหลือไม่เกิน 5% (0 – 5%) ภายในระยะเวลา 10 ปี นับจากเริ่มดำเนินการลดจนยกเลิกมาตรการจำกัดปริมาณนำเข้าของสินค้าหนึ่ง ๆ ทั้งนี้ที่สินค้านั้นได้รับ

สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรจากประเทศสมาชิกอื่น จากนั้นให้ยกเลิกมาตรฐานกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non Tariff Barrier) อื่น ๆ ภายในระยะเวลา 5 ปีต่อมา

สินค้าที่จะต้องขอการรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าเพื่อได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรเมื่อนำเข้าจากประเทศอาเซียนกำหนดไว้ว่าต้องเป็นสินค้าผลิตในอาเซียนประเทศใดประเทศหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งประเทศรวมแล้วคิดเป็นมูลค่าอย่างน้อย 40% ของมูลค่าสินค้าและเป็นสินค้าที่อยู่ในบัญชีลดภาษีของประเทศผู้ส่งออกและที่มีใช้ภาษีได้ ผลจากการค้าระหว่างประเทศของไทยในตลาด AFTA มีการขยายตัวทางการค้าใน AFTA ในอัตราที่สูงมาก มูลค่าการส่งออกสินค้าไทยไปประเทศสมาชิกอาเซียนในปี 1992 มีมูลค่า 4,490 ล้านดอลลาร์ และเพิ่มขึ้นเป็น 13,514 ล้านดอลลาร์ในปี 2000 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2544)

จากผลของการค้าระหว่างประเทศของไทยในตลาด AFTA ที่ขยายตัว ทำให้เกิดโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ กัมพูชา – จีน – พม่า – ลาว – เวียดนาม – ไทย หรือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ (Greater Mekong Subregion: GMS) เพื่อการศึกษาความเป็นไปได้โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง จากการศึกษาได้จัดลำดับความสำคัญของโครงการความร่วมมือทั้ง 7 สาขา คือ คมนาคมขนส่ง พลังงาน สื่อสารโทรคมนาคม พัฒนารักษาพยาบาล ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม จัดการทรัพยากรธรรมชาติและการค้าการลงทุน (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2544)

ที่ผ่านมาการพัฒนาอุตสาหกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตของไทยเป็นหน้าที่หลักของระบบการศึกษา โดยภาคการผลิตไม่ได้มีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม แนวโน้มการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยจึงเป็นไปในรูปแบบกว้างๆ และมุ่งผลิตกำลังคนออกมาจำนวนมาก ๆ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ตามแนวคิดการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการสร้างงาน การเร่งกระจายความเจริญไปสู่ภาคชนบทเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างชุมชนเมืองกับชนบท การพัฒนาอุตสาหกรรมทางด้านการศึกษาดังกล่าว จึงมีนัยของการสร้างความเสมอภาคในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ด้อยโอกาสมากกว่าการมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถทางเทคโนโลยีตามแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ส่งผลให้คุณภาพของผู้ที่จบการศึกษาอยู่ในระดับที่มีความสามารถเพียงพอต่อการรับรู้ และสามารถปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีการผลิตหลากหลายได้ระดับหนึ่งแต่ไม่มีขีดความสามารถในการพัฒนาทางเทคโนโลยีการผลิตของประเทศแต่อย่างใด

นอกจากนี้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปิดตลาดการค้าเสรีส่งผลให้ผู้ผลิตต้องเร่งรัดการนำเข้าเทคโนโลยีการผลิตต่างๆ เพื่อให้รับกับการเปลี่ยนแปลงและความเข้มข้นในการแข่งขันที่มา

พร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ดังกล่าว การนำเข้าสินค้าทุนจากต่างประเทศจึงเป็นทางลัดของการพัฒนาให้ทันและทัดเทียมกับต่างประเทศเพื่อสามารถที่จะแข่งขันในตลาดโลกได้ ทำให้อุตสาหกรรมของประเทศไทยอยู่ในสถานะที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศอย่างมาก แนวทางการพัฒนาดังกล่าวส่งผลต่อความต้องการกำลังคนที่มีรูปแบบแตกต่างจากรูปแบบการพัฒนาที่จะสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาและการสร้างความสามารถในการพึ่งพิงเทคโนโลยีการผลิตของประเทศ ประกอบกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อดึงดูดอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และนักลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อมุ่งสร้างอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของ โครงการนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. ทำให้ทราบความเป็นไปได้ของโครงการนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
2. ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ทราบแนวทางการพัฒนา หรือเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษีเชียงแสน โดยมีขอบเขตของเนื้อหาในการศึกษา วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ 6 ด้าน คือ การวิเคราะห์ด้านวิศวกรรม การวิเคราะห์ด้านการตลาด การวิเคราะห์ด้านการจัดการ การวิเคราะห์ด้านการเงิน การวิเคราะห์และประเมินผลกระทบของโครงการต่อสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น การวิเคราะห์ด้านสังคมและเศรษฐศาสตร์ มีมาตรฐานหลักเกณฑ์การออกแบบระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของโครงการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

1.5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนอำเภอเชียงแสน ตำบลศรีดอนมูล ตำบลป่าสัก อำเภอแม่สาย ตำบลบ้านด้าย ตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่จัน ตำบลจันทวี

1.6 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

1. อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

1.7 ระยะเวลาการศึกษาวิจัย

ระยะเวลาการศึกษาวิจัยโครงการระหว่างเดือนมิถุนายน 2546 ถึงเดือนกรกฎาคม 2547

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved